

Holder ryggstavler og kjærlighet mot høyreekstremisme?

Av Brynhild Bye-Tiller, 17. juli 2021

Hani Soboh gir Sian en motstemme på torget i Trondheim lørdag 17. juli 2021. Foto: Brynhild Bye-Tiller.

Hani Soboh fra #stopp_sian var en av flere som forsøkte å få bukt med rasistiske ytringer fra organisasjonen Sian (Stop islamiseringen av Norge) på torget i Trondheim lørdag 17. juli. Soboh fikk applaus fra et nysgjerrig publikum samtidig som han ble forsøkt fjernet av politiet. Han og andre unge anti-rasister hadde samlet seg for å kjempe mot både valg av dato (kun få dager før ti-årsmarkeringen av 22- juli) og en stadig mer ekstrem anti-muslimsk retorikk fra Sian.

Sian-leder Lars Thorsen kom med noe som kan karakteriseres som grove beskyldninger om muslimer, sosialister og Rita Ottervik ordføreren i Trondheim. Slik som; «Alle muslimske menn voldtar og slår kona si» og «alle muslimer på Stjørdal er islamister».

Som en i publikum tenkte jeg; Hvordan føles det å høre et budskap som rammer hele din identitet og din kultur? Er det i det hele tatt lov? Hvor går grensen for hva som er tillatt å si? Går det en grense? Etter et raskt googlesøk finner jeg referanser til tidligere saker mot Sian i det norske rettsvesenet hvor ytringer som faller inn under strl §185 blir vurdert. Sian-leder Lars Thorsen ble dømt Oslo tingrett i 2019 for hatefulle

ytringer mot muslimer. Det var en grov krenkelse av menneskeverdet. I straffeloven står det tydelig at du kan få bot eller fengsel inntil 3 år for diskriminerende eller hatefulle ytringer. Med diskriminerende eller hatefull ytring menes; *det å true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen på grunn av deres hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse, religion eller livssyn, seksuelle orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk eller nedsatte funksjonsevne.*

18 ulike fagorganisasjoner hadde stilt seg opp med ryggen til Sians markering Trondheim 17. juli 2021. Å vise ryggen, å vise motstand mot de som misbruker ytringsfriheten er en tradisjon i Norge. Etterpå marsjerte de til folkefesten i Tordenskioldsparken 100 meter unna. . Foto: Brynhild Bye-Tiller.

Fylkesleder i AUF i Trøndelag, Emilie K. Græsli holdt appell under folkefesten for mangfold og inkludering. Foto: Brynhild Bye-Tiller.

Flertallet denne dagen ville ha kjærlighet, fellesskap og tillit, framfor hatefulle ytringer. 100 meter unna på minnstedet etter 22. juli i Tordenskioldsparken, arrangerte LO og AUF en folkefest for mangfold og inkludering. Fylkesleder i AUF i Trøndelag, Emilie K. Græsli var en av mange appellanter og sa at; «tankegodset fra ytre høyre har blitt normalisert og mer til stede i samfunnsdebatten. Et tankegods som av og til faller på sin egen urimelighet, men som balanseres kynisk av høyreekstreme organisasjoner i jakten på å finne syndebukker».

Jeg undres om kjærlighet og samhold er det sterkeste våpen vi har mot terrorisme? I åtte av de ti årene etter Utøya 2011 har vi hatt en høyreorientert regjering inklusive partiet Frp i sju av de åtte årene. Hva er gjort mot høyreekstremisme? Hvorfor var ikke høyresiden til stede på folkefesten i Trondheim?

Etter Utøya ble fokus rettet mot politiets responstid framfor arbeid mot høyreekstremisme. Tidligere justisminister Sylvi Listhaug la ut på sin Facebook; «AP mener terroristenes rettigheter er viktigere enn nasjonens sikkerhet» i forbindelse med premiere på en film om Utøya. «Terroristene» ble lest som muslimer. Listhaug måtte gå av som en følge av denne meldingen, men hun fikk enorm støtte fra høyreekstreme krefter i Norge.

Folkefesten for mangfold og inkludering på minnesteet etter 22.juli i Trondheim. Foto: BBT.

Hvordan skal vi bekjempe trusselen fra høyreekstremismen? Hvordan kan vi ha en ærlig samtale om rasisme? Ikke bare på grunn av Utøya, Benjamin Hermansen, Johanne Ihle Hansen, Eugene Obiora og Sophia Baidoo, men også på grunn av det som skjer ute i verden. Deler av utviklingen i Amerika under tidligere president Trump og andre land har tydelige fascistiske trekk og det skjer nå! Mange kjennetegn på fascisme er tilstede. Det er ikke vanskelig å se som for eksempel; «En forestilling om at en kultur er under angrep. En truet kultur. En nasjon er under press. Det er en trussel mot kulturell identitet. Det kommer en invasjon. Derav det muslimske forbudet, det hvite overherredømme, «oss-og-dem-tenking», muren og de nasjonale «grensekrisene».

Fascismen lover alltid å gjenopprette kulturen. Det er et slikt løfte i alle fascistiske samfunn. Derav MAGA. «Make Amerika Great Again». MAGA forteller veldig tydelig hvem som er en del av samfunnet eller ikke. Fascisme smyger seg inn i språket vårt og utvider det som er normalt å gjøre, å si og å tenke. Ved å bruke konservatisme som en trojansk hest inn i utviklingen. Språk, ord og bevegelser er viktig. Derfor «Lock her up», "Send them back», «Shithole countries» osv.

I Norge har politikere fra Frp brukt samme type retorikk når det snakkes om innvandring og muslimer. Ord som: «Snikislamisering», «Godhetstyrannei», «Gullstol» og «God reise» jamfør t-skjorta til Per Sandberg. Ord som kan få negative konsekvenser. Ord som kan føre til handlinger.

Samtidig med folkefesten var det mange tilhørere på torget, heldigvis kun 12 personer fra gruppen «Størst av alt er ytringsfriheten». Med gule t-skjorter representerer de en liten gruppe Sian-tilhørere. De er i stor grad eldre mennesker 50+ og oppover. Det kunne derimot se ut som de var flere enn 12, da de gule t-skjortene var til forveksling lik Barnekreftforeningens skjorter som inntok torget rett etter Sian. En litt uheldig sammenblanding.

Politiet gjorde en imponerende innsats denne dagen. Kanskje spesielt styrkene fra Oslo som tok seg tid til å snakke med Hani Soboh og andre som er uønsket av Sian. Fire opprørsbiler fra politiet og store politistyrker var satt inn. Gatene var sperret, torget var delt inn i soner og politiet var i full beredskap. Mange folk var nok kun nysgjerrig, men retorikken til Sian hørtes over hele torget og den kan snike seg inn i uforberedte ører.

Ryggtafler og kjærlighet holder kanskje et stykke på vei i arbeidet mot rasisme, men Norge trenger å gjøre mer. I det politiske landskapet blir ofte både høyre og venstre side ilagt like mye ansvar i mange saker. Det oppleves som om rasisme og antirasisme er to sider av samme sak, hvor den ene ikke er bedre enn den andre. Men det er det ikke! Det er en betydelig forskjell mellom å kjempe for alles rett til et verdig og trygt liv, og å stemple og utsette andre grupper for hat.

Høyreekstremismen er vurdert som den største terrortrussel i dag. Den skaper fiendskap og strid, og deres støttespillere og aktører har et STØRRE ansvar for at vi unngår flere terroristangrep i Norge. Høyresiden har et større ansvar for å bekjempe ideologien bak massakren på Utøya. Utøya var et angrep på et politisk parti. Høyresida må tåle å høre dette uten å komme med beskyldninger om å dra «Utøya-kortet».

Brynhild Bye-Tiller, Trondheim 22. juli 2021

Les mer om rasismeparagrafen i norsk lov. <https://no.wikipedia.org/wiki/Rasismeparagrafen>

Straffeloven §185: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-05-20-28/KAPITTEL_2-5#%C2%A7184

NRK: https://www.nrk.no/sorlandet/sian-leder-ble-domt-for-hatefulle-ytringer-i-oslo_-saken-ble-henlagt-i-kristiansand-1.15251202

Adressa: <https://www.adressa.no/pluss/nyheter/2021/06/09/Politikerne-vil-flytte-Sian-bort-fra-Torvet-24092497.ece?rs7488951644657561483&t=1>